

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 10 kr., za četert leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 1. junija 1859.

Letni zbor c. k. kmetijske družbe v Ljubljani.

(Dalje.)

Gospod Gutman, namestni mestni župan, odbornik kmetijske družbe in komisije za osušenje ljublj. močvirja, je potem zboru naznanil, kaj se je preteklo leto 1858 opravilo na mahu (Morast), in kaj se sme za-nj prihodnji čas pričakovati.

Lansko leto — je rekel gosp. govornik — ni bilo jalovo leto za naše močvirje, ampak veliko spet se je storilo, kar je mahu v prid, soseskam pa na čast, ker od perve do zadnje vse so prosile za to, naj se najgerji kos močvirja „za germesom“ ali „pri kljuki“ razdeli in vsakemu svoj delež izroči. To se je tudi zgodilo, in 290 oralov najbolj vodene zemlje se je razpartilo pridnim rokam, ki so se berž lotile prvih del in rezale potrebnih grabnov dovelj na vse kraje, da je že dosti sveta suhega, kateri je bil predlanskem še zgolj mlakuža. Ker bo delo za delom sledilo, bojo gotovo v kratkem času rodovitne njive in senožeti tam, kjer je dosihmal le bičje in ločje rastlo.

Če tedaj povem — je nadaljeval gosp. govornik — da je lani 290 oralov prvotnega in tedaj nerodovitnega mahu stopilo v versto obdelovane zemlje, — in če še povem, da je bilo 4344 sežnjev velikih grabnov (kanalov), 4029 sežnjev pa manjših grabnov širje ali globokeje napravljenih, — čez 20,000 sežnjev v stranskih grabnih ali nanovo skopanih ali iztrebljenih, 7756 sežnjev za poljske pote, za druge ceste pa 8824 sežnjev dobro in lepo napravljenih: so to pač očitne znamenja, kako pridno se vse vede na mahu, kateri je svojim posestnikom, pa tudi celi Ljubljani in celi krajnski deželi velika dobrota, ker nam po obilnih žitnih pridelkih dragino kruha, po bogatih košnjah dragino živinske klaje, in pa neizmernih zalogah kurjave dragino derv odvrača.

Ko je gosp. govornik dokazal, kaj se je opravilo lani na mahu, je odperl tudi pogled v prihodnost njegovo, ktera se prav vesela kaže po tem, kar so Cesar milostljivo dovolili za popolno osušenje močvirnega sveta, ktero se sme pričakovati od globokejega Gruberjevega kanala in Cornovega grabna itd. Gospod govornik je zboru na drobno razložil stroške za omenjene velike dela, kako so prav pravično razdeljeni itd. Ker pa so „Novice“ razglasile to že iz onega zbora, kterege so gosp. deželni poglavar v ta namen mesca aprila sklicali, zavernemo naše častite bravece na tisto mesto, kjer je to na drobno popisano bilo.

(Dalje sledi.)

Dober svet gospodarjem za prihodnji čas.

Ker se sedanji čas veliko več mesa potrebuje kakor se ga je pred potrebovalo, in ker te potrebe zavolj vojske ne bo tako kmali konec, je, kakor se vidi, sedaj prava dōba, kmetovavce opomniti:

pervič: naj bi vseh telet mesarjem ne prodajali, ampak jih, kar je moč, redili in za pleme pušali. Živina bo čedalje dražja in dobiček bo precejšen, ako bo klaje dosti in ne bo predraga.

Ravno tako pametno kmetovavec tudi ravná, če si drugič: dovelj svinjskega mesa nasuši; — lahko ga bo spečal, in lep denar za-nj dobival;

tretjič: če bo kmetovavec več fižola, krompirja, laške repice, turšice v zernu in v slami za klajo in še drugih reči za pitanje svoje živine pa tudi za svoj živež ali pa za prodaj pridelal, mu ne bo treba skrbeti, ako sila pritise, s čim se bo preživel. Naj bi skušnje nekdanjih žalostnih časov naše kmetovavce izmodrile, da bi se živinoreje in poljedelstva na vso moč poprijeli; časi niso navadni; tedaj se tudi z navadnim kmetovanjem bo le težko izhajati moglo; pa tudi toliko več je do zdaj lahko veselja s kmetijstvom, ker je cena vseh pridelkov zlo poskočila in ne bo kmali odjenjala.

Gospodarske skušnje.

(Meso sušiti ali prekajati). Kmetijski list za Badensko nam naznanja iz „praktičnega Svetovavca“, kako ondi meso suše ali prekajajo. „Novice“ to svojim bravcom razodenejo, naj poskusijo tudi oni meso tako sušiti ali prekajati kakor ga Badenci prekajajo in suše. Meso se ne suši zato, da bi se gnjilobe in smradljivosti obvarovalo, ampak zato, da dobí po prekajenju dober okus in slaj. Zlo prekajeno meso ne bo sicer nikdar gnjilo, al ker je presuho, je pusto in ni dobrega okusa. Če se meso za prekajenje v dimnik obeša, kakor se navadno ravná, mora tedaj gospodar veliko skerb imeti, da mesa ne presuši, ampak da ostane mehko, rahlo in dobrega in prijetnega okusa. To se pa veliko lože doseže, ako se meso povalja ali zavije v kako rahlo reč, ktera meso varuje neprijetnega zakajenja, pa tudi sočnost v njem ohrani. Za tako prekajenje mesa so pa reženi otrobi najbolji, ker otrobi mašobo na-se vlečejo, od druge strani pa tudi meso hladé. Izgled bo najbolj pojasnil. Kdor bo po tem ravnal, smo mu porok, da bo dobro opravil. Tako-le se dela: Meso, ktero se hoče presušiti ali prekaditi djati, se še toplo od zaklanega živinčeta vzame, berž v slani zmesi povalja, ktera se napravi iz 1 dela v prah stolčenega solitarja in 32 delov kuhinske soli, potem pa s toliko otrobi potrese, kolikor se jih mesa deržati more; na to se meso ali naravnost v dimnik obesi ali pa poprej še v mehek papir zavije. Tako na to vižo prekajeno meso je ravno tako kakor močno posušeno losovo (Lachs), je prav prijetnega okusa, in se dá več let brez škode hraniti. Prav bi bilo, da bi kdo po ti šegi poskusil meso sušiti, in po storjeni skušnji v „Novicah“ naznanil, kako se mu je skušnja obnesla.

(Sadne drevesa krepčati in obvarovati, da jim cvetje ne odpade). Da se sadno drevje škode obvarje in sadja na kupe obrodí, se mora ž njim tako-le ravnati: Napravi se namreč z železnim drogom precej globokih lukinj okrog dreves v zemljo tako deleč od debla, kakor deleč njegove veje sežejo, pa vendar pri hruškah globokeje kakor pri jablanah in češnjah, in zopet pri teh globokeje, kakor pri slivah. Tudi pri vinski terti ne bodo škodovalé. Omenjene luknje se, ko drevje cvetè ali pa